

Nº 5.

Pirmdeena 29. Janwar (10. Februar)

1868.

Rahdita jās.

Gefchsemmes finnas. No Rīhgas: Vahr rekruschi oiprīschānu un skohlas namma eshvēchīschānu. No Pehterburgas: Vahr leelaku winnisti. No Rīnau semmes: Vahr reakumu. No Moeslomas: Stixra falla. No Pohļu semmes: Pohļu dumpineeksi.

Ahrfemmes finnas. No Chiteliu valstes: Vahr konkordati. No Italiā: Vahr frohna prinza fadereschōnu, vahr pahvestu un vahr Neaples dumpineesem. No Schweiz semmes: Vahr oisbehguisem Hannoveren soldateem. No Francijas: Nemēra finnas. No Eng-landes: Vahr frohna prinzi.

Jatos jounas finnas. No Rīhgas: Daschadas finnas.
Jaunalahe finnas.

No Rībi-Indijas: Zit dakteri Widsemme ja semmebm. Humo-ristigi trikumi. Pelnas kahriba. Maħsinai nomirruschi. Bojnizas finnas. Aħbildes. Andes finnas. Gluuddinashanas.

Peelikumā: Kā warr aranu semmi un elatas zaur zittu semmes jorti pahlabboht. Prizzis (Veigums). Pintillis un nerra. Preeskā mohju buhshanas. Augligi grandini, kas arwenu diġist. Smeeħu habsiñi. Isħluddinashanas.

Gefchsemmes finnas.

No Rīhgas. Widsemmes gubernijas waldschana wisseem par finnaschanu paħluddinajuse, fa augstigeenigs Widsemmes, Iggauņu semmes un Kur-senmes general-governators Widsemmes gubernatoram art ralsteem no 16ta Dezember p. g. Nr. 4000 finnamu barrijis, fa ta finnandis rekruschi likkumōs (§ 1010) nosazzita ispirīschānhis no rekruscheem ar finnamu naudas eemalħaschanu taggad wair ne-efsoht weħleha un fa tadeht teem, kas no rekruscheem deenesta gribb swabbadi valist, waijagoht weetneħħus gaħda, jeb rekruschi atreħkinashanas kwitun-gas peenest.

— 22trā Janvari tē Rīhga ar leelu goħdu ee-swejtija to jaunu skohlas nammu, fo Rīhgas pilsfeħta buhwejuse preeskā tahdeem, kas kohpmannu finnaschanas mahzahs un fo tadeht nosauz par Real-gimnastiku. Schinni skohla teek mahziżt

5 klassej un jau taggad par eefahkumu effoht 200 mahżefti.

No Pehterburgas raksta, ka tai 5prozentu usdewu bissitu isloħseħħanā schinni reisā to leelaku winnisti, 200,000 rublus, effoht dabbujis aprinka dakteris Matushevitsch, kotelniżi pilsfeħta Wjet-fas gubernijā un to ohtru leelaku winnisti, 75,000 rublus taħda paċċistama teatiera danzotaja Petipa.

No Rīnū semmes. Tihpus fehrga tur ta's badda aprinkos tik warreni plohsfotees, fa ir daschi jauni dakteri, kas pee laudihm puhslejuschees, paċċi liħds nomirruschi. Trihs flimneelu nammi Helsi-norje nepeeteekoh, taggad eeritejoh zettortu un bes tam wehl general-governators graħfs Adlerberg pa-veħlejis krewwu spittali preeskā schahdeem flimnekeem eeruhmeht. Bes schabs seħrgas weħl zittas nahwigas flimnibas plohsfotees. — Arri no Tam-bowas raksta, fa tur leels truħlums un hads tau-dis mohzoht. Badda-mirreji pulkeem ejohi us zittahim piffexx deedeleħt un dauds weetās tee nelu newarroħt dabbuħ-tapeħżej, fa teem paſchein ne-efsoht nefas pee roħkas; jo kahdā zeemā, fur 43 mahjas, tik 11 jaġmeeki ween warrejuschi fo doxt. Bittà weetā laudis fanus sirgus pa 3 libi 5 rubli gabbala pahroħħoħt, jo peetrubħstobt ir-jumta salmu, ar fo toħs barroħt. Wifur gan fat-kfoties komitejas, kas wiffa spekkā gaħda haddam un seħrgahm pretti turreties, bet maš ween fo zil-veku gudrija un speħħis warr eespeħħt, fur Deewi augsta isawu riħxstti pażżejjis. Flimnibas laudis zekkis arri zaur to besdabbigu barribu, fo dasħħam prezzeż-żem ġata isħi baddu-zeetnej dabbi baudiħt. Beħdig i-laikej un tadeht fir-sniggi Deewi jaħħab.

nahkamu plauschanu baggati frechtli, fa atkal war-retu atspirgt.

No Mossawas ralsta, fa pagahjuschâs falla deenâs tur falla bijuse 38 grahdus stipra. Dauds eedishwotaji nemâs ne-cedrohshinajuschees no sawahm mahjahm iseet abrâ; leela datta ohrmanau nemâs naro braukuschi us platscha un fas wehl braukuschi, tee diwkahrtigu makku nehmuschi. Metti kahds ohr-mannis palizzis frechts, lam kahds lohzellis ne-effoh nosallis. Br-putni nemarrejuschi to fallu isturreht un nomirruschi krittuschi semmâ us eelahm un us zetta. Dauds zilweki ar nosalluscheem lohzelkeem nodohti us polizeju un us zetteem atrohdotees til dauds nofassluschi zilweki, fa polizeja nepehjohit tohs falasshih. Oselu-zetta waggonâ us Nikolai-dselsuzetta 16tâ Samvari nosallis weens reisneeks. — Schinni paschâ falla laikâ Mossawas masai Resor-meeschu draudsei nodegguse winnas jauna pa see-mas-frehtkeem 1866 eefrehtita basniza. Pee bas-nizas slakt bijuschas zittas ehkas preefsch mahzitaja un preefsch weenas teizamas flohlas. Baur stipru furrina schanu tai leela falla laikam kahdas truhbas plihuschas, zaur lo grestu schlehrsbalki aisdegguschees, kur tad no behnina leefmas ir basnizu aisneh-muschas un drîhs isplattijuschihs. Ugguns-dsehseji gan turpat pretti dsihwojuschi, bet aïs ta leela falla tee mas spehjuschi leefmas aiskaweht un ta tad skohlai jumts un arri basnizai jumts un wissa eefsch-pusse, fas ween no kohka, bohja gahjuschi. To skahdi ne ar 30,000 rubleem newarroht glahbt. Chrgele bijuse gluschi jauna un til pa pagahjuschêem seemas-frehtkeem eefrehtita. Schi masa draudse pa teem $2\frac{1}{2}$ gaddeem 40,000 rublus pee tahs basnizas tehre-juse uu wehl 12,000 rublus parradâ palikkuse. Oh-tru reis to isdarriht schi draudsse wairs ne-eefpehjohit.

No Pohku semmes. Pohku semmes dum-pineeku komiteja, fas taggad ahrsemme peemiht, ih-paschi Parishé, taggad islaiduse pafluddinashanu, ar fo ta itt fa kumedia wehl faru warru un spehku gribboht parahdiht. Tas jau finnams, fa Pohku muischneekem, fas faru muischneela teesu pasaudejuschi, bij wehlehts fawas muischas libos nosazzitan terminam pahrdoht Kreeweem, ar to finnau, fa pehz termina teem tas wairs nebuhshoht brihw un tahs muischas tad Kreeweem pahrdohtshoht. Us to taggad peeminneta komiteja islaiduse faru fluddinashanu, ar fo ta peekohdina, lai ikweens fargo-tees tahdas muischas pirlt; jo winna tahdas kon-traktes nepeenamshoht par derrigahm un pirzeji faru isdohu naudu pafluhleschoht. Tee ta runna, itt fa winnaem wehl kahda dalliba buhtu pee Pohku semmes pahrwaldishanas. Winnai wehl reis zerre dumpi zelt kahda isdewigâ laikâ, bet kahds laiks teem gan wairs negaddisees.

Ahrsemmes finnas.

No Chstreiku wolstes. No Chstreiku semmes taggad naht arween labbalas finnas tapebz,

fa zaur jauneem liffumeem un labbakahm eetaifschahnahm wiss fahl labbakâ zellâ dohtees. Us Bruhshcheem Chstreiku waldischana jo deenas fahl labbalu prahntu turreht un rahaahs, fa wezzu eenaidu aismirsdami, palisschoht itt labbi draugi. Chstreiki laikam fajuht, fa labbal ar faveem laimineem zeetaku draudsihu turreht, ne fa ar Franzuscheem. Tif ar to konfor-datu ween wehl tahs behdas. Pahwests nemâs negribboht par to dsirdeht, fa konfordatu buhs atmost. Un Chstreiku keisers to newarr wis ta atmost, bes pahwesta wehleschanas, jo tas tapat fa kontralts, to weens pats newarr wis isahrdiht, bet fo tik abbi kohpâ warr moi usturreht, moi atmost. Tomehr Chstreiku keisers sawu wehstneeku pee pahwesta fuhtis un zerre, fa til labbi gan isdohschotees to leetu zittadi grohshift; un ja pahwests tomehr pee sawa prahta un teepshchanahs pastahwehs, tad laikam Chstreikeeschi darrihs to, fo tee newarr faveht. — Leiz, fa Prahga tai nafti no 21ma us 22tru Samvara dumpis zehlees. Laudis sapuljejuschees ar dseses riheem pee wahrteem un gribbejuschi tohs fasist un uslaust; effoh arri ar almineem fweedujschi un leelu trohlni taifjuschi; bet kad leelgabbali atwesti un karra-wihri parahdijuschees, tad dumpineeki kahjam denuschi labbu wahrdi.

No Italias. Italeescheem taggad pahr wif-fahm behdahm ta leelaka ruhpe ta, fa pee naujas tilf, jo ta par dauds teem truhfstoht. Nedsehs, fa winni te pee labba padohma tilf. Gribb arr kahdu farra-flotti fuhtihit pasauli apstattiht un ta schoreis eeschoht teesham us Deenwiddus Ameriku. Ministeru presidente Menabrea pafluddinajis to finnau, fa krohna-mantineekam prinzim Humbertam drîhs buhshoht kahsas ar Sawojes prinzeff. — Pahwestam sawâ walste, fa rahaahs, taggad dauds lab-baki klahjahs ne fa agraf. Wiesch taggad leek Rohmu zeeti apstiprinahit ar wallehm, kur taggad tschalli ween strahdajohit; no wiffahm semmehm tam papilnam peenahkoht jauni zilweki, fas winna farra-denestâ gribboht eestahtees. Bes tam wehl pa wif-fahm kattoki semmehm naudu mettoht preefsch pahwesta, fa tam ir schinni leeta nefahds truhkums newarroht buht. Italeesches ditti bij aiskaitinajuse Spaneeshu kchnineene, kad ta bij fazzijuse, fa winna arri pahwestam fuhtischoht palibgu prett Italiju. Wissi pahwestu pahristahj un gribb, fa lai tas faru laizigu waldischannu paturr. Wezzajam pahwestam pahr to leelais preels un tas wiffus fwehtidams fwehtijoht. Kahds Franzusis, fas kahdu laiku Italija dsihwojis, ralsta, fa Italija flitti darrowht, kad ta gribboht pahwestam to wehl atlifuschi masu semmi atment. Winnai jau ne-effoh nefahda skahde, fa schi walste winnas widdu; tas winna wehl ef-foht par labbu un par gohdu, fa winna apfargajoht wissas kattofikas pasaules galivu; jo wissas kattoki semmes winna par to zeenishoht un ne-aifahrshoht. Bet kad us to pastahweschoht, fa pah-

westam to walsti gribboht atkemt, tad ta wissu semju eenaidu few peewillschoht un pohstu peedish-woschoht. Warr buht, fa rakkitajam taisniba; bet tilk tai leeta ar winnu newarram buht weenä prahä, fa pahwests favu walsti gribb arween turreht un peespeest pee wezzu wezzahm eerafchahm un likkumeem, fas schinni laika wairs nemas nederr un la-deht arr winna pawalstneeki nemas now meerä ar winna waldischahu. — Pa Neapeles walsti fa trakkojoh tå trakkojoh wezzam fehninam Franzim par labbu. Franzis, fa jau sinnam, döshwo Rohmä, fur pahwests tam dewis brihwu lohrteli tapebz, fa reis dumpja laika pahwests patwehrees Neapeles fehnina walste. Tè Rohmä Franzim neweens neaisleeds darbotees un pulzetees kohpä ar saweem wezzem draugeem un padohmus kohpä spreest; un no schejenes ween iseljoh tee launee padohmi us Neapeli. Fehninam Franzim wehl taggad effoh Parijsse weens weetneeks, Hansari wahrdä. Nefenn gaddijees, fa fahda augsta dahma, Frantscha gaspachas raddineexe, no Italias reisodama, pee keisera Napoleona bijuse us pussdeenu. Tè nu fahfuschi runnahlt pahr Italijas taggadeju buhchanu un Napoleons fazzijis, fa Italia taggad effoh tahda, fa ta newarroht pastahweht weenä kohpä un ta til-warretu pastahweht, kad ta dallitohs us 3 dakkahm; un tad buhku weena Seemet-Italias, ohyra Neapeles un trescha pahwesta walsts. Kad nu ta dahma jautajuse, woi keiseram fas jau effoh fahds no sawas familijas, fa Neapeles walste par waldineeku eelst, tad tas atteizis, fa to gan winsch nedarritu; bet tur jau waldneeks effoh gattaws, fehnisch Franzis; to til waijagoht ween atpakkat fault. — Augsta dahma nu pahr falku pahr galwu steigsehs jehohs keisera wahrdus Frantscha weetneekam Parijsse sinnamus darriht un tas tohs atkal pasinnojis Franzim. Us to Franzis tuhlin zehlis trohlni, favus draugus us fahjahm muddinadams un — no ta laika tee effoh pahrdrohfschi palikuschi. Keisers Napoleons to sinnahit dabbujis, peeminnetai dahmai shwi pahrmittis wianas neapdohmbu. To nu laikam nekad wairs pee fewis neluhgs us maltiti!

No Schweizj semmes. Mispehrn, kad Pruh-schi Hannoveres walsti pee sawas walsts peedallija, dauds karra-wihri, fas sawam fehninam swerhejusch, arri no jemmes aibehga lihds. Dauds tahdi peemitte Schweizs un te no baggatahm palihofbas naudahm brangi döshwoja, gaibidami, fa laikam fahdu reis wehl warrehs palihofschet fehninam favu walsti dabbuhit atpakkat. Tè tee döshwoja tapat favu wirsneeku sunna fa agrak. Arweenu jo wairak tee tei fahfuschi, fa nu surram isdeweess aibehgt. Un fas tad teem nekaiteja döshwoht, kad maije gattava bes darba? — pawissam lahti 500 wihri ar saweem wirsneekem tur bijuschi. Bet kad nu tee laiki ta grohlijsches, fa zerriba pawissam jau jüdusse us te, fa tee zerriba, tat wirsneekem taggad

zittads padohms prahä eeschahwees. Schinni pafchä mehnest 11ta Janvari saldati stanu dabbujuschi, lai taisotees us zetta. Saldati tizzedami, fa laikam tilkai us zittu weetu fuhtischoht, zitti luhgu-schees, lai atstahjoh tèpat us weetas, fur eedishwo-juschees un fur labbu darbu dabbujuschi; bet wirs-neeki teem atbildejusch, fa winneem ne-effoh wis brihw pascheem neko iswahletees, tee effoh saldati, kam jallaufa, fo winneem pawehl. Tà tad wirs-neeki tohs taggad effoh aisswedduchi us Franziju un dauds zilwei döhma, fa wirsneeki paschi Franzijas deenesta eedami, laikam effoh saldatus Franzihat pahdewuschi. Daschi saldati laikam to jau nomannijusch un zellus labbi sinnadami, no pulla nobeguschi, bet zitti tilkuschi ar nahwi apdraudeti, ja ne-efchoh, furp tohs waddischoht. Zitti tomehr wehl stipri zer-rejoh us fawa fehnina un dohmojoh, fa lai gan ar liklumu, schee heidoht tak tilfescht tehnischä pahd-wadditi atpakkat. Tahda zerriba teem gan valiks-tuffcha.

No Franzijas. Franzija dumpyneeku drudsis dausahs fa danjabs, lai gan waktas tur tahdas, kam, ta fakloht, preelschä un paklatä azzis. Nupat schinnis deenäs Parijsse islaista „republikas avise“ un ta waldischahu ta isbeedejuse, fa jo stiprakas waktis jo beesaki salifka. Tur tahdas paschas flep-penas dumpyneeku komitejas effoh, fa zittureis Bohlos un te tapat raugoht waldischahu kaitinaht, fa schee. Ihpaschi avises taggad teel zeeti uswaktetas un tahm zeeschi peeteilts, neko neaislahrt, fas pee walsts buhchanas peederr. Bet fo wiß tas pa-lihds, kad zaur daschadahm skahdehm, fo fiveschi karri padarrijuschi un zaur to leelu trihikumu fas taggad daschäss weetäks lauris dilti fashuttuschi, un keisseru wairs nemihl. Un fur jau mihlestiba suddufe, tur ustiz-ziba arr wairs now nefahda. Teiz, fa zaur teem leeleem karreem Franzija spehzigee un weffeligafee wihereschi pahr dauds effoh isnihzinati. — Franzija ar Siamas fehninu (Misindia) 21ma Novemberi p. g. pastahwigu meeru faderr-juse un kad fehnisch fanehmis tahs no keisera suhtitas dahwanas, tad effoh fazzijis, fa winsch wissada wihsse buhschohit dsiltees us to, fa lai Giropas waldischanas us winna turr labbu prahtu.

No Englandes. Winnä Mr. jau tilkam pee-minnejuschi pahr Englandes krohna-prinzi, fa tas pa-wissam favadi isturrotees. Taggad avises jo wairok pahr to runna, jo Englandeschi leeli okahpas, fas labprahit ohtram skabargu eraanga. Pa gaddeem prinjis weenu weenigu reist, tilkai us pusslundi ar favu gaspaschu kohpä. Windsor pilli pee fehnineenes bijis us brokasta. Fehnineene po dascheem gaddeem nemas ne-effoh bijuse pee dehla. Kas tad ta waina, fa winni nesateek? Ta waina effoh ta, fa prinjis gribboht, lai fehnineene alhafflays un lai winnam wihle par fehninu valisti, — bet fehnineene yahc to negriweli ne sinnahit. Jau tad, kad feh-

nineenes laulahts draugs nomirris, printscha tuni-neeki luukojuschi lehnineeni vahrrunnaht, lai walshchanu atdohd dehslam. Prinzis dsihwojoh brihnum stahiti fa, fa neisteekohit ar tahn 100,000 mahrzinahm sterlinu, fo winsch par gaddu dabbu un ar 10,000 mahrzinahm, fo dabbu winna gaspascha, un zaur to krihotoht leelos parradob. Taad redsam, fa ta nejauka nesatizziba peemahjo neween pee semmas fahrtas laudihm, bet daschu reis arri pee teem wissangstakeem.

Bittas jannas sinnas.

No Rihgas. Rihgas usturra beedriba (Consumverein) noturrejuje beidsama pehrna gadda zettorsna rehkinu. Pehz fcha rehkinia beedriba pa teem 3 mehnescuem eenehmuse 3142 rublus 54 kap. un isdewuse 2893 rubl. $20\frac{1}{2}$ kap. Naudas-sihmes isdohtas par 15,512 rub. 5 kap. un atpallat eeemtas par 15,754 rubl. 22 kap. Schai beedribai 1mā Janvari 1868 bij 381 beedri. Beedreem pa scho laiku — kad wajadfigas isdohschanas atrehkina — pelna bijuse 512 rubli 35 kap. Wehl laudis naw deesgan atsinnuschi, zif schahda beedriba wehrte un tadeht mas ween to, kas schahda beedribā edohdahs.

— Tè Rihgā daschi fabriku fungi fabeedrojabs ihpaschā beedribā us to, ismefleht wiffus dampfklats, woi tee peederrigā fahrtā, fa newarr zaur teem fahda nelaime iszeltees.

— Rihgas Wahzu awises fahds zilweku draugs eelizzis schahdu padohmu: "Tee safrahja diwpab-mit furwus no tahn atlifschahm druslahm." Rihgas zeenijamas namma-mahtes teek firfnigt luhtas, tahs maises druszinäs, kas winnu wirtschafte nofriht, wairs nemest draaka spanni, bet, lai tahs nesapelite, fufnā freeti faschahweht un preefsch derrigakas bruhkes usglabbah. No schahdahm ichah-wetahm un smalki faberstahm maises druszinahm warr ittin labbus ehdeenus fataisicht, kad tahn masu dattu tanku peeleek; jo tad tahn buhs pilnigs spehks zilweka meesu usturreht. — Kad wehrā leekam to leelu truhkumu, kas dauds weetas muhsu tehws semme laudihm usgahjis, tad gan laiks us to dohmaht, lahdā wijsē wisslabbaki fakrakt tahs maises druszinäs, kas muhsu baggati apsdishwotas Rihgas mahjās un fainmeezibās isbehristahs. Kastitajis eedishwotajus usaizinajis, 21mā Janvari püssdeenas laikā sinnama weeta facet un pahr to farunnatees. Kā dsirdam, tad daschi fungi tur jau bijuschi kohpā (tai nammā pee Wehrmannana dahrsa, tur tohs wesselbas uhdereus taisa) un 28tā Janvari atkal bughchoht facet un aizina, lai wehl zitti, kas nam bijuschi, arri peeteizahs.

Taunakohs sinnas.

No Triestes. Sinnas no Konstantinopeles stahja, ta Konstantinopel daudskoht, ta keisers Napoleons effoh apfohljees sultani aymelkoh.

No Florenzes. Tè daudsinā, ta weens legions Spa-

neeschu brihkarrotaju, kas sem paschas lehnineenes Isabelles pawehleschanas stahwoht, Rohmā atnahfschoht un no Seemet-Amerikas arri nahlschoht pahwestam palibgi.

No Neapeles. Scheitan weens salns eegahsees. Rahda daska no ta yakalna, tur ta pilsschitas daska "Santa-Luzia" wirsū buhweta, truhka wakkā un uswehlaħs trim mahjahm. Zif zilweki tè pohsta gahjuschi, to wehl nesinn. Ohra siana stahsta, ta arri diwas karibes, kas garram braukuscas, paliftuscas appalschā un jelschs taggad effoh pilns klinz druppu. Tuhlin fahluschi rakt wakkā.

No Londones. Tur teesahm us isteesachanu no dohti diwi Wahzeeschi, tadehl, ta tee Bruhschu suhtitam wehltneekam Londonē ismihlaschi naudu, mellodam, ta tam usrahdischoht tè Londonē dsihwodamus Hannowereeschus, kas fabeedrojachees Bruhschu lehninu nokaut.

No Kopenhagenes. Walts teesa nospreeduse, ta taks Dahnu fallas, kas teem walkara Indijā, buhfschoht gan pahrdoh.

No Niht-Indijas.

Kā Indeischu wahjibās un mirschanas deenā isturahs. Indijā atrohdotees daschadas wahjibas, prohti: folera, fleppus, spittasiba, azzu wahjiba, fassus u. t. pr., kas wairak no apfaldechanas un no leelas faules karstuma gaddotees jeb zellotees un arr daschas wahjibas effoh tahdas, fo ar wahrdeem fchē newarr teift un kas zaur winnu neschlikstu dsihwoschanu zellotees. Indeischu ischkarroht ihstu un neihstu laika nahwi. Pirma effoh zilwekam no Brahma deewa papreefch jau nosazzita un nenogreeschama; ohra effoh flisku darbu alga; ta warroht zaur daschadahm zeremonijahm un daschadahm fahlehm, kad tak gluschi neais-faweta, tak usfaweta teek. Kad nu fahds Indeets effoh slimmis, tad neteekohit wis tublin ahriste, bet sihneeks un swaigskau prattejs faultis, kas lai zaur fawu skunsti ismellejoh, kurru ahristi preefsch ta wahja lai mellejoh un aizinajoh. Kad nu tee sihneeki effoh to wahjibu ismellejuschi, tad tee to no ta wahjineeka isnemu naudu brahligi isdalloht. Kamehr nu tad weens eetoht pee ta israhida ahristes, tikkam ohtris fgreenohit pee Brahmina, to eerastu fep-tin deenu deewa-kalposchanu pastelleht, pee kam daschadas leetas ar daschadu isrunaschanu teekohit ugungi eemestas. Ja nu tahs deggoht ar brifschekhanu un sprahgschanu, tad effoh launa sihme un kad fchi daudskoht parahdotees, tad winna pasluddinajoht ta wahja sinnamu nahwi. Pehdigī nahkoht brahmins ahra no baishizas un dohdoht tam baishigi ahra gaiddamam webstrescham sinnamu, fo winsch paredsejis; tas tad winnam par tahn leelahm puhlehm weenu dasku naudas par mafsu dohdoht un tad ar leelu drebbeschanaus us mahju fgreenohit un to brahmina issazzischanaus pasluddinajoht. Pa to laiku jau effoh ahriste pee slimneeka bijis un winnam eederramas sahles pawehlejis fataisicht. Tahs sahles preefsch tam teekohit gan meschā jeb us lauku salaf-sitas, gan arri teekohit us tirgu pirltas; tè daudsreis teekohit 20—30 daschadas sahles kohpā fahaultas un pa dschreenu fataisitas. Kamehr nu tahs sahles, furras gauschi stipras effoh — ar ihpaschu mehru

teekoh̄t eenemtas, tikkam arr dauds weetās ahrpuffe preefesch ta slimneeka mahjas tam wahjineekam turwumā teekoh̄t burwiba isdarrita, ar fo dohmajoh̄t to appaſch pafaules buhdama deewa duſmibū nogreest, pee kam dauds faru mantu iſſchkehrdejoh̄t. Nabbaga laudis gan preefesch tam dauds newarroht doht un effoh̄t daudreib wiffu faru mantu pee burſchanas iſſchkehrduſchi, pirms tee pee jahtu bruhkeſchanas teekoh̄t.

Wahjibas ſahkumā jau laffotees kohpā raddi, draugi, un paſihſtami, tam wahjineekam faru lihdſjuſchanu parahdiht, bet newarroht winnam nekahdu preeku ned̄ atweegſinachanu doht. Jo tam wahjam ta wahjiba wairak wairojotees, jo tahs mahjas wiffi zil-weli dſennotees zaur luhgſchanahm tohs deewus uſwarreht. Behrni un peeanguschi paleekoh̄t arveen jo wairak uſzih̄tigaki, iſſault tohs paſihſtamu deewu wahrdus. Bet ja ta wahjiba paleekoh̄t ſtipraka, tad paleekoh̄t wiffeem apkahrt ſtahwedameem bail, tee fittoht pee farahm fruhtihm, plehſchoht mattus un daschadā wiſſe ſawas behdas un ſchehlumu iſrahdoht. Tas wahjineeks pats no nahwes bailehm možihts, flattotees bailiſi apkahrt, uſſlattoht tohs apkahrtſtahwedamus behdigi un ruhli ſuhdsotees par to drihs fagaibamu ſchkeſchanahs. Winnam arr nahtoht prah̄ta tahs ſakrahtas mantas, kas nu wiffas ja-atſtahjoh̄t. Tahdōs ſchelumōs tas behdigi ſleedſoh̄t un to ſlahtbuhdamu apkahrt ſtahwedamu waidas wairojoh̄t. Schinni iſmiffeschana wehl winnam paſeltahs ta no grebkeem apgruhtinata ſirbs-apſinnaſchanā ſawu baliſi un zaur to ta wahjineeka behdas wehl leelas ſaleekoh̄t. Tahdās behdas wiſch eetoh̄t ſawu dſihwoſchanu zaur un mellejoh̄t atraſt, woi wiſch lihdſahs kahdam ſlikumam arr labbi darrijs; tas effoh̄t: woi wiſch pee baſnizas dahwanas dewis, woi to iſgaddigus deewa - kalpoſchanu par ſaweeem mirruſcheem pehz preefſchrakſteem iſdarrijs, woi wiſch effoh̄t bijs ta deewu mihiſko, tas irr to brahminu draugs un gohdatajs, woi wiſch dſihwoſis pehz ſawas ſakratas eeraddumeem un woi naw pee teem neſchkeſteem turrejees, fa wiſch weenu gohdajamu wahrdū eemantojis un to paſargajis; woi dauds nabbageem dahwanas dewis? Kaut nu gan wiffas ſchahs leetas zaur dohmajoh̄t un labbus darbus at-rohdoht, fo darrijs, tomehr dwehſeleſ ſailes neat-ſtahjotees un hailligas ſchaubiſchanas možoht, woi tee wiffi tahdi darbi arr winnam fo buhs warreht paſihdſeht. Tadeht ſeekoh̄t wehl Brahmineem dahwanas doht, lai allasch tif warretu dwehſele debheſis naht. Tahs dahwanas effoh̄t gan nauda, gan ſemme, gan arri gohwis; kam paſcham ſchahs leetas ne-effoh̄t, tas aſhennotees, fa tak warroht pehdigu labbu darbu peepildiht. Bet wiffas ſchihſ puſhes neko newarroht paſihdſeht un nahwes ſailes newarroht aſdſiht; tahs jo wairak wairojotees. Mirrejs muſdoht un wehl iſſauzoht dafchadus deewu wahrdus un to paſchu darroht arr tee apkahrtſtahwedamu; bet tur ne-effoh̄t nekahda dſirdeſchanā ned̄ atbilde-

ſchana. Nahloht pehdigi pehdejs azzumirkis un tas mirrejs drebbedams, bei zerrivas nogrimſtoht tumſchā nahwes nafti un mirſtoht. Tiffo dwehſele no meefahm effoh̄t ſchkeſchanas trohſnis no jouna fazellotees un paleekoh̄t tif ſtipr, fa to tablu warroht dſirdeht un tas trohſnis paſchawoh̄t, famehr tas lihkiſ ſee-koht aprakts, jeb, fa tas wairak eeraſts, ſadedſinahs, kas pehz mirſchanas pehz 8—12 ſtundahm noteekoh̄t.

Gelſch ta dahrſa uſ deenas widdus pufi, fur ta nomirruſcha mahja ſtahwoht, teekoh̄t ta preefesch lihki ſadedſinachanā waijadsiga malka fahrtigī ſakrauta. Pa to laiku teekoh̄t tas lihkiſ nomasgahts, ſwadihts un pee daschahm meefas dafchahm ar ſwehſeem pelneem apſmehrehts, ſimuli apgehrbts un ar daschadu grefnumu iſgrefnohts, un mutte teekoh̄t weena Beh-teleſ lappa liſta. Pehz tam teekoh̄t tas lihkiſ uſ nemts un uſ dedſinachanā weetu ſteepſ un 3 reiſ ap fahrtu apkahrt nests, pee kam tee behrneeki tohs deewu wahrdus, fa Sihwa, Rama, Marajana un wehl zittus behdigi iſſauzoht. Pehdigi teekoh̄t ta lihki galwa uſ deenwiddus pufi greesta, lihkiſ uſ malku liſts un tad tas wezzalaſ dehls jeb manti-neels to fahrtu aſdedſinoh̄t. Kad lihki ſeefmas jau aprihjuſchaz, tad tas, kas to fahrtu aſdedſinajis, eetoht nomasgatees, jo wiſch zaur to effoh̄t neſchkeſts palizzis. Kad no maſgaſchanahs atpakkat nahtis, tad weenu traiku, kas ar uhdeni pildihts, trihs reiſ ap uggiuſ fahrtu neſſoh̄t un tad to tur-pat fahrtam turwumā ſadauſoht. Kad nu pehz tam wehl tas ſlahtbuhdams preesteris kahdas darrifchanas iſdarrijs, tad behrneeki eetoht trihs reiſ ap fahrtu, kas ſeptinas deenas degſchanā teekoh̄t uſturehts un ta tad ta lihki zeremonija teekoh̄t beigta. Aſtotā deenā pehz tam wiffi behrneeki gauejoh̄t un maſga-jotees un to behru maltiti turroht. Bet pirms kahds fo baudoht, winnam waijagoht tam nomirruſcha weenu dafku doht un to noſeekoh̄t turpat teem pelneem turwumā. Eschetrapadſmitā deenā nahtoht atkal wiffi behrneeki uſ to dedſinachanā weetu kohpā un nemmoht tohs ſadegguschiſ ſelnus un kaulus un tohs aprohkoht; zitti no teem teekoh̄t paglabatti fa ſwehti atſlikumi un teem preefſchā ſatru waſkaru teekoh̄t weena ſwehſeem aſdedſinata. Kad to wiffi effoh̄t iſdarrijuſchi, tad wehl turroht weenu ſeelu behru maltiti, fur mirruſcha arr ſawa dafka teekoh̄t dohta, fo franki un zitti putni notehejroht. Bet wehl iſgaddus janahkoht kohpā pee kahdas weetās, fo par Guija ſauzoht, uſ mirronu ſwehſeem; tee, kam brahmini uſtauſchanu dohdoht, arri mahjas tohs noturoht. Jo nu wairak brahmint uſ tahdeem ſwehſeem teekoh̄t apſchinkoti, jo pilnigaka ta dwehſeleſ atpeſtiſchana.

Man to ſchē dſirdeht, un rafkoht ſirbs paleef behdiga par paganu brahleem, kas elka-deewibas tumſchā ſmoh̄t, fa tee, tad kahds wahjisch paleekoh̄t, tad pee ſchlneekem ſlreenoht; bet man ſirbs jo wairak

behdigaka paleek un tāpat laikam kātram, kas Deeru bīhstahs, ka starp mums Kristus laudim arr wehl dasht atrohdahs tahdi lautini, tehwi un mahtes, kas, kad winnu behrninsch wahjisch paleekoh, tad skreenoh peē sīhneezehm, fahrshu-lizzejahm un fahls pubschotajahm, lai faktoh las winna behrninam wainas un lai fahlt appuhfch. Reis dīrdeju kahdu seewinu, las mammam draugam, kur es kā weefis biju nonahzis, luhdsā sirgu, jo behrninsch effoh wahjisch un ja-aishrauzoh pehz weenas seewinas, las tuwakā mahjā dīshwojoh, jo ta effoh, las wainas pasihstoht un ahrstejoh. Arr esmu dīrdejis un redsejis, ka starp Kristus laudim arr wehl tahdi tum-schi laudis atrohdotees un atrohdahs, las sawu mir-ruschu dwehseles ruddens laikā meelojoh un beef-putras blohdas leeloh rījas un us kambaru krahn-nehm, lai ehdoht mirruschū dwehseles, ko par wezzischeem sauž. Af taru faunu! Woi juhs, mihi tebwi un mahtes, las peē sīhneekem skreenat sawās behdas, nepasihskat wehl to ahrsti Jesu, kam sawās behdas warrat suhdseht un luhgt, lai winsch juhsu behrninu ahrste un darra pehz sawa svehta prahka? Cita peē ihsta dakteru lunga, kas us tam irr mah-ziées, wiffas wainas pasih un ahrsteht.

D. B... a.

Bil dakteru Widsemme pa semmehm.

Dakteru skaitlis pa semmehm irr deesgan mas Widsemme, jo pawissam wairak nerohdahs, ne kā 60 us kahdeem 800,000 zilwekeem. Turklaht nau ja-aishmirst, ka no scheem 60 daktereem zitti pa masahm pilsfehtinahm dīshwo un arri apkahrtejas muishas aplohpj. Scheem daktereem gauschi gruhts ammats. Kursch, kas Walkas turvumā dīshwo, tē nepeeminn Walkas dakteri Koch, kas nesenn mirra? Lai Deews wiffeem daktereem tahdu garru dohd, kā Kocham! Bil uszichtigs winsch bija sawā ammatā un zil laipnigs prett fatri, lai tas arr' weens nabbadinsch bija! Baggateem kā nabbageem, wiffeem zeefdameem winsch palihdseia ar gudribu un laipnibu. Tapebz arri wissi wahjineeki pehz winnu kahroja. Weenreis biju Walkā un winnu apmekleju. Koch nebij mahjā ui 3 kutscheri ar srgeem jau us winnu gaibija. Bet tahdu leelu braufschana un darboschanohs winsch ilgi newarreja isturreht un mirra 57 gaddus wezs. Winna gars lai guss us winna dehlu, kas taggad irr tehwa weetā, Tahdu dakteri kafirs labprah gribb, kas prett fatri, arri prett nabbadinsu, isturrahā laipnigi. Baur to nelaikis ihpaschi mihle-stibū fewim pelnija.

60 dakteri us 800,000 zilwekeem! Tē nahk us 1 dakteri 12,000 zilweki. Neveens neseegfees, ta ta irr nasta, ko weens zilwels newarr panest un darbs, ko weens zilwels newarr isbarriht, zaur to arri ahrsejameem leela slahde noteek. Ja schee 12,000 zilweki weena weetā dīshnotu, tad dīshsat

weens dakteris peē winneem ko warretu isbarriht. Bet schee 12,000 zilweki irr isskafiti, jo us weenu kwadrat-juhdī wehl nedisibwo 1000 zilweli. Dadeht ta gan irr leela waijadisiba, ka Widsemme pa semmehm wairak dakteru muishas teek eetaifitas.

Ka ar laiku tā arri notiks, par to mannum nau baines. Kad til ween grunteeku buhfschana buhs eefaknojusees, tad arri lautini pehz smalkas buhfschana un arri pehz labbas wahjineeku kohpschanas un tadeht arri pehz wairakeem daktereem kahrohs. Dasch labs paesemnis semneezinsch warbuht wehl taggad dohma, ka dakers ihsti preefch fungeem ween effoh. Bet schi tahda nepeelahjiga paesemiba suddihs, kā duhmi, kad grunteeku buhfschana un libds ar grunteeku buhfschanu turriga buhfschana buhs eefaknojusees. Dasch labs semneeks taggad wehl noschehlo fatri wehrdinu, ko par sahlehm isdohb un labba' peē pubschotajeem peē-eet ne kā peē riltigeem daktereem. Arri schi neskahjiga tumšiba no grunteeku buhfschanas ar laiku tilis isahrdita un iñihzinata. Jo libds ar grunteeku buhfschanu wairojabs til labb' turriga kā gaischa buhfschana. Kas to negribb tizzeht, tas lai juhsu sirgu un lai aishrauz us tahdu pufi, kur grunteeku buhfschana jau ilgalu laiku pastahw. Un tadeht pastahwigi peē ta paleeku: grunteeku buhfschana, tas irr tas no Deewa erahdilts zekch, pa furru Latweeschu tauta tilis peē selfchanas un flawehts Deews! zittas pusses jau taggad pat teek peē selfchanas!

Bet schinni gaddā deemschehl grunteeku buhfschana gan mas ween us preefchhu ees. Jo schis gads irr slits gads. Daudseem gruht nahkabs, jawu renti mafah. Kuri nu wehl naudu kroht un pirkshanas deht peē mallas lift?

Tē nu Juhs, mihi, furru sirdis tahda Deewam un zilwekeem labpathkama kahrofchana, fewim mahjas pirk, — tē nu Juhs luhdsu sirnigi, neaismirst, ka Deews wehl dīshws. Tas Juhs neaismirjhs, ja Juhs winnu neaismirfeet. Pehz leetus faulite spihd. Pehz slitta gadda Deews labbu gaddu warroht. Juhs pirkfeet wehlaiki, kahdu gaddu, kahdus gaddus wehlaiki.

Humoristigi krikumi.

III.

Kad dseggiase tew aiskuhlo,
Tad krikumis uskohst jaluhlo;
Woi sinn' lo broahls kahds darrjis,
Kad krikumis keshā nebijis?

Daschi man rahda, ka gallu nu galla neatshkirroht un effoh fahzis peē ta galla, kur wiss humors bedjsahs.

Aydehinajeet tak, ka humors nupat wehl bij dibvinajams, tadeht bij ja-eefahl ar dibbi nu.

Smeeklu stahstinfch. Lassitajs dohma pee ferim: woi afs, nu buhs jafmeijahs. Sinnams, to tas wirsrafts gribb; bet ja tur stahwetu „dantschu stahstinfch,” woi tad tu arr padanzotu?

Tohs paschus stahstinaus, ko muhsu avises par smeeeklu stahstineem dohd, ir Wahzeeschi bruhke, bet ar to wirsraftu: „Anekdota.“ No tam ikatris puisswahzeets warr isprast, ka tas „ak nedohd“ apsihme, prohti: nebuhs doht Wahzeescheem to smeet.

Greeku = Wahzeeschi (nedohma: grifku-Wahzeeschi) rahda, ka Greeki ar to wahrdn „Anekdota“ tahnus stahstinaus saprattuschi, kas naw rafstos isdohti un nupat pirmreis driffteti, prohti, tik dauds ka pirmu isdewi. Lai nu Wahzeeschi smeeeklus ar muhsu smeeeklu stahstineem nedabbu, faulsum schohs „pirmisdemes.“

Pelmas Fahriba.

Pilssehtä, kohpmanna puism fneegu no jumta gruhshoht, nahf schihds pa eelu un tai weetai pretti fazzis, appalshchä apstahjahs. Puisis redsedams schihdu appalshchä stahwoht, tam teiz, lai ejohst nohst. Schihds ne-eet; tadeht puisis wehl wairak reises tam usfauz, bet schihds neflausa. Puisis gruhsch fneegu un wijs fneegs uskriht schihdam wirsfu. Schihds galwu ar rohkahm fakhehrs fleeds: „ot gwalt“ un eet peetefas, puisi apsuhs. Puisis heidjis fneegu tihriht, eet peetefas eefschä un stahsta, ka gaddijees. Kohpmannis fakka, kad schö fauzoht peetefas, lai ejohst drohshchi; bet kad tam prasshoht, tad lai neko neatbildoh, schis pats arri buhshoht aiseet. Teesa leek puisi atfaukt un puisis aissahjis, atrohd schihdu jau preefschä. Teesa puism prassa: kapebz schihdam fneegu effoht gruhdis wirsfu? Puisis neatbild neko un stahw ka mehms. Teesa prassa wairak reises, lai atbildaht, bet puisis neko neatbild. Te eenahf tas kohpmannis eefschä un fakka, lai leekoht to mehmu zilweku meerä. Bet nu schihds ahtri eesauzahs: „wins naw wis mehms, wins man trihs, zetri reis fauz: muhf nohst, muhf nohst!“ Ta schihds pats fawu blehdibu atlahja un puisis pasikka nestrahepehts.

R. Slbr.

Mohsin-i nomirrufchai.

(An das gestorbene Schwesternlein. Von Fr. Rüdert.)

Tu aissahji ahtri, tu nowihti ta
Ka pukkhi, kas noseed naftswehsumä
Ka pukkhi, naftswehsumä seedi kai kriht,
Pa welti kai rihtraffa wirsu wehl spihd.
Pa welti to rihtraffa zilda un witt,
Ta tew mannas assar's, kas wirsu tew pill.
Tew assaras mannas pill wirsu un sild,
Tu nemobstees wiers, tu neatbild.
Tu gulli tik küssu, tu nowihti ta!
Ul pukkhi noseedej's naftswehsumä!

R. D.—U.

Preefsch truhkunn zeefdameem Biinneem eenahfuschi:
No maja Adols 20 kap. No masahs Mihles 20 kap. No M. A. 20 kap. No A. A. 40 kap. No W. A. 1 rubl. Kohpä 2 rubl.

Seemas fwehfsas un jauna gadd Gulbenes draubse preefsch Biinnu semmes laudim dahuwanas tilka falaffitas un irr eenahfuschi: Latweschi draubse 28 rubl. 60 kap. No Wahzu draudses lobzelkem 117 rubl. 10 kap. Kohpä 145 rubl. 60 kap. G. Schilling.

Basnizas finnas.

Kristiti.

Gerdrutes basnizä: Michael Alessander Gagnus, Karl Alessander Lutters, Johann Leddin, Elise Emilie Kamper, Heinrich Reinhold Lauberg, Karl Ewald Albert Birk, Anna Meier, Ed. Karl Wihlsni, Anna Adele Meykow, Anna Mathilde Schünke. — Jesus basnizä: Wilhelm Friedrich Samuel Freiberg, Partidon Nikolai Göschel, Anton Adam Krüger, Johann Wilhelm Johannsohn, Emma Natalie Bertha Meyer, Johann Andreas Baumann, Johann Friedrich Alessander Klavina, Karoline Annette Dambe, Karl Friedrich Johann Krehler.

Ussankti pahri.

Gerdrutes basnizä: Kohpmannis Robert Reinhold Lambert ar Alide Mandern, Kandters Ludwig Johann Treichler ar Dorothy Emilie Kajander, Bejukers Rein Gavers ar atralkni Katharina Grünberg, dsm. Rudolf. — Jesus basnizä: Lappibas mehrotojs Michael Nikolai Schön ar Louise Oelschl. Saimuels Fritz Hans Leidin ar Marie Elisabeth Charlotte Jakobsohn, Kalps Mihlgrahvö Martin Strabe ar Geme Villius no Dinamindes. Us bissit atlaitis salvats Otto Ohglis ar Anna Birgensohn. Fabrika strahoneeks Fritz Ohhol, nosautts Kristul, ar atralki atralkni Anna Gutfri, dsm. Knalle. Fabrika strahoneeks Karl Paul ar Anna Freimann.

Glabatti.

Gerdrutes basn. kapp.: Andreas Petersohn, 2 mehn. w. — Jesus basn. kapp.: Kurrou pinneva burscha Hans Karl Neumann, 17 godd. w. Johann Alessander Kristoph Mattusel, 2trā gadd. w. Helene Elisabeth Jürgens, 3 mehn. w.

Athbides.

C. G.—W. Tohs pasalkas pahri semmes dalishanu ne-esmu no ne-weena prahiga zilweka dsirdeis, neds arr sur lahdun finnu par to loffis jeb lahdus rafstos. Tiftai — ka Juhs jau fallat — trohga brahlisch un iahdi, kas tilkti no zittu lauschu fweedrem pahrtiel, tee tohbas malloas daudstna; bet neweens zilweks, tam weffels prahis, to newarr tizzeht. Kurra prahiga waldischana to barribs, ka zitta peederumu nems un alkai zittam atschinkohs. Tadeht pehj mannas saprashanas tee wissi irr meli, to Jums esfahstisjusif jitti, woi ir Juhsu brahlis. Es til to tizzi, ko no waldischana asfiprinati liltumi un pahlechana nosalta, bet ne tahdas finnas, ko täpat plahpa. Darreit, la griffat, man nebuhs ne tas labbums, ne ta slahde, bet Jums.

J. B.—U. d. Nebehojaatees, gan Juhsu ralssii fawu ruhmi atraddiha Mahj. weesi, kad arr drussin wehla. Mahjas weesa Nedakehrs.

Andeles-finnas.

Riigä, 25tä Janvari. Vaite tahds pats lehns, paelaidees un brih-scham liht. Betsch wehl turrabs.

Linnu-tirgus. Pahs linnu-tirgu taggad naw wehret tunnah, jo mas peevod un mas pehrl, tadeht ka lehti. Schinni needdela ma-faja par krohne linneem lihs 40 rub. un par brakka lihs 36 rub. par birskawu. Brusketas fehjamas linnu-fehlas lihs 10 rub. par mužju.

Sihka andele. Puhrs kweeschu maksaja 5 r. lihs 5 r. 50 r. puhrs rudsu 3 r. 75 lihs 90 r., puhrs meschku 2 rub. 75 r. lihs 3 r., puhrs ausu 1 rub. 50 lihs 55 kap. Puhrs kweeschu miltu 5 rub. lihs 6 rub., rudsu miltu 3 rub. 50 lihs 80 kap., meschku putraimu — r. — kap. Pohds fweesta 4 rub. 60 lihs 5 rub. Muza fahls: farfana 8 rub. 75 kap., balta rupja 8 rub. 50 kap., fmallia balta 8 rub. 25 kap., ledus fahls 7 rub. Silkes lasdu muzzä 13 rub. 50 kap., egli muzzä 13 rub.

Rauas tirgus. Walts banka billetes 79 rub., Mids. usfaklamas tihlu-grahmatas 99½ rub., neusfaklamas — rub., Riigas tihlu-grahmatas 80½ rub., Kursemes usfaklamas tihlu-grahmatas 98 rub., 5 projentu üderoru billetes no pimas leeneschanas 116½ rub., no ohtras leeneschanas 116½ rub. un Riigas-Dinaburgas oselu-jege aizjas 109 rub.

Athbides redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwehlehts.

Riigä, 25. Januar 1868.

Enddina schanas.

No Widemann landraht-scholas teek finnams darrtis, la schwagada Widemann semneelu siqu israhofschana un isprobhofschanan, fur arri to finnamu godba - mafsu isballis, tai 7ta un 8ta Junii Lehrpatā un tai 16ta un 17ta Augustā Walmeera tils naturetos. 3

Ribgā, bruunenelu nammā, tai 18ta Januari 1868.

[Nr. 45.] Ritterschastes fiktehs v. Grünewaldt.

Wisseem ahpuss hava pagasta dñshwodameem, sacerdotes Ischäfles pagasta vagasta dredrem, las pebz hava wezzuma pei viemas rekruschi lohschu-wilzeju klasse pederr, teek sché finnams darrtis, ka nem buhe tanni 30ta Januari f. g. no rihta agri, Ischäfles muishā pei rekruschi lohschana nos kavulzetas.

Ischäfles pagasta waldischana, tanni 20ta Januari 1868.

No Maunas pils walsis waldischanaas teek wisselmeem ahpuss walste us passihm dñshwodameem lohzelklem finnams darrtis, la wisselmeem wisselhafti lībd 23schä April 1868 irr fawas pusses jahnhimbi un lahs waijadstgas wezzuma sihmes preeskch wisseem familias lohzelklem, las to wehnau darrtischi, sapeenes, zittadi pusses netits isdhitas.

Tepat tohp wissas pilsechku un senumu polizejas luhtas, tohs zilvokus ne us labou wihsilgaki par to minnru laiku fawas rohbeschä bes pusses otjaunochanas nepatureht.

Ta idagoda galwas nauðas mafschana irr bes tohs finnamas deeneftlahdes mafschanaas 4 rubl. f. 3

Naunas pils, tai 20ta Januari 1868. [Nr. 19.]

No schabs pagasta waldischanaas, tohp zaur scho finnams darrtis, la no Daibes muishas walts magashnes (Walmeeras freise, Straupes basnizas drausē) tai 22tra un 23schä Februar f. g. tapa trihsimti puhi ruds un simts puhrs auju preit skaidru nauðu wairal-scholitajam pahrdohdi.

Daibes muishas walts waldischana, tai 24ta Januari 1868.

Bebrit, las Ribgā stohla eet, warr pei labbas familias ittin lehit fohteli un kosti dabbuht. Klahatas finnas dabbu us leelaks Minz- un Kungu-elas stuha, Bakalvina nammā, 2 treppes augshā preeskch pušdeenas lībd pulst. 12.

Tahdi, kam kostes un fohtela waijaga, teek laipnigl ušnemti pei Reyber gasvashas blakam polizejai, pei usrauga. Klahatas finnas pei E. Plates.

Istabas meitas, las baltu drabnu schuhfchanu us schuhomahs maschines griss gruntigi eemahzies, warr par lehnu mafsu mazhibu dabbuht. Klahatas finnas dabbu us leelaks Minz- un Kungu-elas stuha, Bakalvina nammā, 2 treppes augshā lībd pulst. 12 preeskch pušdeenas.

Pei Ebel muishas, Delgawas leelzett mallā, waijaga 500 tubil-ossu imilchū ar frgeem peewest. Klahatas finnas dabbu us pirma weisħu-dambja, almenau nammā pei Bodrowa. 2

Preeskch lahdas andeles, las labbas rentes enees, teek beedris mellebts, kam kapitalis ir 6 lībd 10 iuhstschublubrem. Klahatas finnas us kungu- un Minz-elas stuha, Bakalvina nammā, 2 treppes augshā, preeskch pušdeenas ap pulst. puhs desmitetem un pebz pušdeenas no pullsten 2 lībd 3.

Kleijen muishas (Weisħak muishas) warr labbu feenu pa laudsehm un birkaweeem ar un bes peewschanaas dabbuht. Klahatas finnas turpat pei muishas waldischana. 3

Weena kelscha, istabas-meita un behrnu-meita teek melleetas un war meldetees us leelajas Minz- un Kungu-elas stuha, Bakalvina nammā, 2 treppes augshā lībd pulst. 12 preeskch pušdeenas.

Wehrā leefams.

Tas jaunais paff-kambaris no G. Braun, Gelsch-Ribgā, Kalku-cela Nr. 1, fur saklis us durvihm, isdohd par wissu-lehtako mafsu un wissu-pilnigalo swarru wissadas prezzes, ka: zuttur, kappijn, tehju, fillum sahles, pikkli pehrwi, farfanahs sahles un daudi zittas.

Waltenbergu muishā, Mas-Sallazes basnizas draudse irr preeskch willas fahrschanas jauns dampfabritis eeriftehs, fur fahrbrihd ware dabbuht willu fahrist eefsch kamalu pahdeneem (Fäden).

Ed. Bietemann un beedra paff-kambari

un
pehrwu - bohdē

teek loschinelle, loschinelle salwe, ka arri wissas sortes anlini pehrwes, farfanu, wiisetu u. t. pr. salu pehrwi un fillum sahles eefsch daschadahm sortehm, eefsw leelahm un masahm dallahm par wisslehtako zennu pahrdohdi.

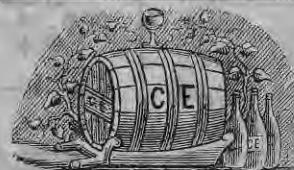
Wisselabbas seepes 2 rub. f. par poħbu.

J. Redlich

gruntiga
Englischu magashnē

teek pahrdohdi bohmwillas fokleħini jebl ausħamidegi, la: balti, melni, fili un bruhni: tāpat arri fokketteret deegi, ballinatt, d'selteni, fili ar balto fokħpa preeskch fokku adħiħschana, no ta' flawha steunzig un beedra lunga fabrika, par dandu leħħati zennu ne ka preeskħlaika. 3

**Rahrla Eisslera
wiħna pagrabà,**
de Schei nammā

prettim Redlich funga Engli-
schu magashnēi.

pahrdohd wisseem fawwem draugeem un andemanem Spaneschu, Portugieeschu, Spranzużju un Reines wiħnus. Jamais runu, Englišhu porteri, konjalu, Spaneschu bisċopu u. t. pr. par wisslehtako mafsu un prezze arween ittin labba.

Kahrlis Eissler.

Oħra muishas labb allus dabbuht. Mużza bairiż mafsa 9 rubl, mużza puddel-allus 6 rubl, mużza stob-allus 4 rubl.

**Ed. Bietemann un beedra
sahls, filku un lappu-tabakos
magashnē,**

Pehterburgas Abriħgħa, Kalku-cela Nr. 9, pahrdohd kroha lappu-tabaku ar birkaweeem un us masahm dallahm par wisslehtako zennu.

Istħi labbas fillum sahles, loschinelles pehrwi, tāpat wissadas sortes anlini, zeetu un baltu zukkuru un wissas zittas prezzes, las eefsch teem leelsakeem paff-kambareem tohp turretas pahrdohd ar taifnu swarru un par to lehtako zennu, Kalku-cela us stuhri blakkam englischu magashnēi, zittureis ġreneta tagħġid Ludwig Stössela bohdē.

Liez wehrā! Us durwim stahw lapfas galwa.

No Walkas.

Istħi labbas un prishas Pehterburgas mellas julkis par 16 rub. pūddā, mellas deggutu ahħas par 12½ rub. pūddā, baħħas julkis par 15½ rub. pūddā, Pehterburgas bindoħlu ahħas par 13½ rub. pūddā, Pleiskawas bindoħlu ahħas par 11 rub. pūddā, Pehterburgas soħles par 18 rub. un Pleiskawas soħles par 15 rub. pūddā pahrdohd J. Skuon, Walla.

Pahrdohdu arri iħru deggutu par 160 lap. pūddā un Pehterburgas, Ribgas un Lehrpatas seepes par 20 un 21 rubli fass. 2

E. G. Henschel

(See jauna braħha)

warr par Ribgas paff-kambari zenneem dabbuht: zukkuru, kappju, tehju, fweżżeen un seepes un wissas zittas prezzes, tad weħi: englischu teħenda letas; englischu aħħamħa deedixxus no wissħadahm pehrwem; wissadas sortes petruju, jaħnas Anlini pehrwes, ka kappi bruhna un pellela ar pamħażiċċu. — Petroleja lampas un uħden-gaisħas petroleums par stobu 30 lap.

Leela Wannaga eebrauħschanas mahja, Kalku-cela, par jaunu eċċi kieni: Istħas, għilas, statti un waħaqus. Ubażiżu wiħsus draugus un paċċistħamus pei man eebraukt. Apophlohs wiħsus goħdigli un tiliqxi u soħħi. 3

B. Petersohn.

Muħiċħas pahrdohschana.

Weena Ribgas kreise atroħdama muħiċħa, diwi dahlid. Leela, teek ar taħdu nota iż-żiexha pahrdohda, ta' ppreżżejam no tam-ihpaħċi labbums naħħi. Klahatas finnas dabbu us pħażżeen konsulent funga J. G. Bielrose Ribgas; pei fha funga arri warr muħiċħas papihru dabbuht redsext. 3

Nekħħu no Ribgas warr taħħad muħiċħa kroha un fuċċiżiż, Klahatas finnas dabbu Kroħna muħiċħa Sejjé pei Jaun-Delgawas.

Weenas jaunas no aktnejha bujhietas meħħi fuċċiżiż, teek no Burġeem 1868 u arrenges is-dobhas. Klahatas finnas dabbu Kroħna muħiċħa Sejjé pei Jaun-Delgawas.

Kā warr orrami semmi un plawas zaur
zittadu semmes-sorti pohrlabboht.

Kohti labba leeta irr, kad arramai semmei un plawahm zittadu semmes-sorti uswedd, kā mehflus. Mahziti wihi par fcho leetu runna tā: „Arrama semme un plawas tad ween warr augligas buht, kad winnahm fmilfch, mahlu un fakku netruhfst. No schahm trim semmes sorteihm waijaga fatrā tihrumā un plawā lihdsigu dalku buht, kad labbus auglus gribb redseht, lai gan arri daschu reis zittadi maiſtā semme labbi aug. Kad tihrumā fmiltis ween redsam, tad jau finnam, ka tur ne kas labs ne-isnahfs. Glisch tas pats buhtu ar fakkeem un mahleem. Bet kad schahs trihs semmes-sortes pa lihdsigahm dalkahm kohpā jauz, tad isnahf til augliga semme, it kā kad statta-mehfli buhtu usgahsti. Smiltis padarra mahlu irdenu, un mahls fmiliis faturr kohpā, faklis atkal fa-ehd abbas sortes, ka winnas zaur tam weena zaur ohtru ittin fmalki is-dallahs. Kurſch no mums naw dīrdejīs jeb arri jau redsejis, ka dascha semme bes fahdas leelas fuhdoschanas un apstrahdaschanas ar ween baggatus auglus ness, kamehr no zittas semmes bes labbas fuhdoschanas un apstrahdaschanas it ne kā newarr is-dabbuht? Darba pee schahdas pahrlabboschanas irr deesgan, bet augliga semme fcho puhltai drihi at-mafahs.“

Weens Wahzsemmes mahzitais, wahrda Maijers, ralsta: „Mehs dīshwojam tahdā klajumā, fur semme jau no dabbas nabbaga, weegla un ne-augliga bij. Leelaka dalka irr ne-apstrahdahts laufs, fur pleens atrohdams, kam diktī pulka mehflu waijaga; kad nu labbi nosuhdajahm, tad auga til sahles un sahtschauſas, labbibas mas ween. Preefch 60 gaddeem muhfu semnekeem laimejabs, pascheem no feris to ikunsti useet, ka daschadas semmes-sortes jamaifa. No ta laika mehs effam turrigi, jo weena puhrweeta taggad wairak auglu ness, neka pa preefch iſchetras, wai peezas. Mums taggad til daudis, ka wehl zitteem warram pahrdoh,“ u. t. pr.

Bet pirms fcho semmes jaufschamu usfahf, waijaga pahrdohmaht, wai tas arri buhs wehris. Ja ta usweddama semme tablu no lauku, tad darbs daschu reis wairak mafahs, neka pelnas isnahfs, bet kad semme turvumā, tad waijaga uswest bes fahdas runnas. Daschu reis ta semmes-sorte, fahdas waijaga, irr tai paschā tihrumā ne zil dīlli, tad jarohf lihds tai sortei grahwī un ta waijadsga semme ja-ismett. —

Kad lauku zaur semmes usweschana gribb pahrlabboht, tad jawedd us fmaggas mahlu semmes fmiltis, ne retti mahlatnas fmiltis, kas fahdu reis wehl jo derrigatas, neka tihras fmiltis. Tāpat jadarra ar fmilfch lauku, kā mahli ja-uswedd.

Semmes usweschana warr wiss labbaa pee labba

seemas-zetta notift, fur firgeem wairak wallas un wesumi weeglak pēberrami un isgahschami. Preefch semmes weschanas waijag ihpfachu diwritschu ferru taisht. Kad weddama semme no tihruma janemm, tad winna jau ruddeni, kad wehl naw fahallis, gubhās jafaschkippele, lai seemā labbaka eekrauschana. Tāpat jadarra, kad weddama semme no plawahm nemmama, wellenas jau ruddeni jafagreesch. Wiss labbakus auglus tad redsehs, kad semmi us seemas-fehjas raggajeem uswedd un to lauku fahdu laiku vanpē atstahj, zaur kam semmes sortes ittin brangi famafahs. Schai papnē fehj linnus jeb zittu eljas fehju. Semmi warr arri us wassaraja ruggajeem west. Uswesta semme pa wissu lauku labbi ja-isdalla un seemas aufstumam un sneegam ja-atstahj, lai to irdenu pataifa. Pawaffara ta uswesta semme ar ezzeſchahm un rulli ittin fmalki ja-fabersch un diwi reises ja-arr un ja-ezze, lai labbi famafahs.

Usweddama semme atraddisees tihruma mallas, pakalnōs, uppes frastōs, fehtmallas, zellmallas u. t. pr. Tānnis minnetas weetas irr daudis reis beesa fahrtā melnas semmes redsama, fur ta lihds schim netik ween nederriga, bet turpretti fahdi darrā. Wiss wairak pakalnōs redsam beesu fahrtu labbas semmes, kas uhdenam nefauj notezzeht, un labbiba turkīt welde; tapēhz tahda semme janohf un ja-uswedd zittur, fur winna labbak geld. Arri no tahdahm plawahm, kam beesa fahrtā melnas semmes, warr fahdu dalku nonent un us tihruma west.

Tad wehl warr melnu semmi dabbuht, kad du hku-dohbes eetaifa. Kad laufs naw lihdsens, bet eet no falka us leiju, tad uhdens melnu semmi no fakko un aſnes probjam. Lai tas nenoteek, tad waijaga tihrumā dohbu eerakt, fur wissu uhdens waggas ee-eet. Uhdens tē paleek dohbe. Tas grabwīs, fur uhdens no dohbes isteff, naw jarohf waggu galileem pretti, bet fahnōs, tad wairak melnas semmes nomettahs. Jo leelaks laufs, jo wairak dubtu-dohbu jarohf. Preefch schahm dohbehm ja-ismelle wissu seimmalabs weetas. Schimnis du hku-dohbes, ja tas ween warr notift, waijaga wissahm waggahm eetezzeht. Tam grabwām, fur uhdens no dohbes isteff, waijaga puſs pehdas dīſtam buht. Trihs wai tſhetrōs gaddōs dubtu-dohbes irr pilnas ar labbu melnu semmi. Nu ware dohbes ismehst un dublus aſwest, fur waijadsgis.

Tahdas dubtu-dohbes warr arri plawās un uppes frastōs eetaifht. Kad uppes frastōs dohbes eetaifa, tad tahdas weetas waijag ismelleht, fur uhdens naw strauſſch. Kad leels uhdens, tad arri schimnis dohbes pulka melnas semmes cerohdahs. Dohbes tahdā weeta jarohf, fur winna lehti ar uhdeni pildahs; dibbenam waijag buht mehrena uhdens-wirsus angustumā. Grahwī, fur uhdens eeteff, taifa 3 wai 8 pehdū plattu; grahwā dibbens lihds ar dohbes dibbenu stahw weenlihds angsti. App-

massu dohbehm istekku newaijaga. — Arri pee leel-
zellem duhlu-dohbes warr eetaisht, un par mas
gaddeem eeraddisees daschs labs wesums augligas
semmes.

Augschä runnajahm par to, tur tahdas semmes-
sortes dabbujamas, las preefsch tihruma pahrlab-
boschanas derr. Tè stahstiftim par to, fahda wihsé
pahrlabboschana isdarrama. Wiss pirmak nemfam
pleeno-semimi preefschä.

Pleens atrohdahs us libdensemahm weetahm; win-
nam tik dauds fmilfchu flah, ka to warretu par
fmilfchu-semimi faukt; bet fmiltis schinni sorte tik
fmalkas un ta zaur zaurim isdallijuschahs, ka
tahdu semmi apstrahdajoht winna ka mahls isleekahs.
Lai nu pleens gan labbi paweegli usarrams, tat-
schu arksa wellenas luste nesabirst; tur flah fchi
semmes-sorte uhdent stipri peeturra, un zaur tam
winna paleek aufsta; aufstums tapehz arr pee pleena
peemiht, ka winnam balta pehrwe. Pehz leetus
pleens paleek zeets. Pleens tapat jopahrlabbo, ka
mahlu-semme un **pohdneeka mahls**.

Mahlu-semme un pohdneeka-mahls irr neween
gruhti apstrahdajami, bet fchihs semmes-sortes irr
arri aufstas un ar ween par dauds dreghnas. See-
mas-sehja tahda semme drish issalst un dascha sehja
mahla nema ne-isdohdahs. Pleenu nn mahlu sem-
mes warr pahrlabboht, kad usgahsch fmiltis, torfu,
sapuüschas skaidas un lappas u. t. j. pr., ohglash-
skahbu kalki, kalka-nu fmilfchu-mergedi (glühdu).

Fmiltis. Wiss labbak warr winnas uswest,
kad fahds fmilfchu-kalsns laukam tuwumä. Ja-
wedd ar ferrahm fo, zilwei stumj, jeb ar firgeem.
Preefsch lauka pahrlabboschanas warr gan ik fahras
fmiltis nemt, bet wiss labbakahs preefsch tam irr
tahs edseltenahs mahlainahs fmiltis. Us weenas
puhra-weetas waijadsehs fahdu 200 labbu wesumu.
— Wissi semmes-kohpeji, las isprohwejuschi, aplee-
zina, ka no tahdas pahrlabbotas semmes 15 birkawu
karkupetu wairak isnahloht.

Torfs.*) Kä smaggai semmi ar torfu pahrlabbo,
to muhsu Staatsrecht kungs von Hagemeister, Wid-
semme, ittin fmalki isprohwejis. Ja torfu gribb
smaggai semmei uswest, tad winsch pa preefschu
jakalte. Seema warr wiss labbak torfu isralt;
winsch jamett gubbäss, lai falst un fawu skahbumu
pasauade. Jo ilgal tas gubbäss stahw, jo labbaks
un weeglaks paleek. Labbakais usweschanas laiks
irr seema, kad tihrumis wehl naw dölli fasallis.
Lauks fahdus 3 wai 4 zollus beest ar torfa semmi
janoberr; preefsch tam waijadsehs us puhra-weetas
fahdas 33 kubik-affes. (Kubik-affe irr 6 wai 7
pehdu augusta, garra un platta).

Labbi irr, ja to pahrlabboto gabbalu pirmo was-
faru papue astahj, lai torfu ar arramu semmi warr

*) Torfs purwöd atrohdahs; winnu greech tik leelös gabbalos,
ka keegeli. Torfu warr massas werä deefinach.

famaisht, las zaur arschanu uu ezzechanu isdar-
rams. Kahds labbums no tam zehlees? Tahds:
„Smagga mahlu-semme, las pee leela faufuma un
ilga flapjuma nekahda pahlwuma ne-isdewa, palifka
irdena un mihssta, ka willa. Ar trim pahlwumeem
bij fcha gabbala puhsiasch aismakfahts. Kad pehz
fahrtas fuhdo, tad fchi pahrlabboschana irr 20
lihds 25 gaddeem manama.“ Hagemeister leefunga
semmeskohpeji jau ta darroht, un kritis warroht
preezatees.

Smilfchu semme. Smilfchu semme gan weegli
apstrahdajama, bet zitta labbuma tur dauds ne
kahda naw. Winna paleek ahtri karsta, iskalst gluschi un
par dauds ahtri, fa-ehd, stalla-mehslus ahtri un tai
leels truhkums no zittahm semmes-sortehm, tapehz
dascha labbiba sorte un daschi anglu-kohli tur ne
mas ne-aug, un no tahs paschas fehjas, las tur
augtu, newarr finnaht, ka isdohfees. Bet fmilfchu-
semmei warr fcho flitumu wai nu wairak wai ma-
sal atneint, kad tur tahdu semmes-sorti usgahsch,
las fmiltis paschas un uhdent faturr un stabdeem
wairak barribas dohd. Kad isdohdahs labbiba un
kohli no tahdas sortes, us kam pa preefschu ne doh-
maht newarreja, winnaus fmilfchu-semme likt. — Kä
fmilfchu-semmi pahrlabbo, par to nahloschä neddelä.

Prizzi's.

(Statt. Nr. 4. Beigums.)

Winna wissi labbi finna: If latram darbam
irr faws laiks! Lustigs buhdams, prizzis taggad bahr-
schanohs gan pazeefsch, bet kad jau fahl waibitees,
tad wezza nedrikfst it ne fo fazicht, zeesch labbat
flussu. Skohlmeisteram no dusmahn wai matti
zettahs stahwu. Prizzis nemahzahs, skukhehns teet
arweenn kaitinahs un aiskawehs — winnam pak-
kata wezza-mahte turra Britscham brangu preefsch-
runnu, us fo sehns ne buht neklaufahs, preefschä
tehws eegrinnis awischu lappas, ne tahfu oħtrā
kambarit gull mahte faslimmu — skohlmeisteram
soħbi ween jaſakohsch par tahdu behrnu audfina-
schana. Winnam jau dauds reis della nees, Brit-
scham mattos flupt un to tik ilgi willoh, kamehr
tas neschliksts gars ar galwu un asti, ar bailehm
un ruhishanu pa sehna mutti isskreetu. Skohl-
meisters gan wehl noturrah, bet pazeefschana win-
nam jau pa wissam no dillusse, wehl tik deedfina ref-
numa ween redsama.

Kä tahs leetas taggad stahw, tad skohlmeisteram
japrohwe, sehnu us tahdu wihsi fawaldiht, ka us
winna ne weena wahnda nefakka. Skohlmeisters
fakka us Paulines: „Rafst labbi fmalki, Paulin,
pehz mahzibas eesim pastaigates!“ Prizzis jau fa-
zett aufis. „Es arr?“ ta wiesch prassa. „Wehl
nesinu wis,“ skohlmeisters atfakka. Prizzis paleek
meerigals un fahl muddigali mahzitees. Wezza-
mahte paleek ittin lihgħma, ka nu weenreis meers.

To winna apnemmas, wiffeem pee galda ehdoht issstabsticht, un Prizzi isteilt. Winna nodohma arri, sehnam par tahdu labbu usweschanhohs leelu abholu dahwinahnt. „Ja, ja,” wezza-mahte pee fewis dohma, „ta labba darba, fo zilwels pastrahda, waijaga arween atsicht. Gan jau winsch par labbu zilwelu palits; behns irr behns; winsch wehl nam wissu wissu fliftakais.“ Winna wehl dohma, fa Pritscha nerahntiba no tam nahloht, fa winnam jaunas, karstas un weeglas offinis pa lohzeffem tekoht un fa tam jauna un lustiga firsfnina leffajoht lihds pat rohku un kahju pirstu-galleem. Arveenu wehl par Prizzi dohmadamai meegs usnahk, winna eemigdama falka, fa tad buhfschoht leeli preefi, kad Prizzis fech-padsmit wai astonpadsmit gaddu wezs no flohlas nahfchoht! — Bit smulki winnam studentu zep-pure us sprohgaineem mattem stahwehs! — Un zil leeli preefi tad wehl nebuhs, kad winsch par offizeeri palits un us smulka ehrsela aulifeem ween pee mums atjahs! Par offizeeri winnam japaleek! Karsch jau te nebuhs! Ne, ne, no Deewa pusses lai karsch schurp nenahk! Pee muhsu semmutes ne weens ee-naidneels nedrikst peekertees! Af, fa tad jaunas metas pa lohgeem flattisees, gribbedamas Prizziti redseht, kad winsch us munstures jahj. — — Ne — — farr — — muhsu — — laikos — pa wissam — — wairs — — nebuhs! — — Te nu winna saldi aismeeg.

Pa to starpu eefrehja pa lohgu brihnum leels dundurs istabu; tas nu sraida un ruhz pa istabu, fa traks. Wezzai-mahtei sapaojoht tas isleekahs, it fa bungas fistu un farr-a-wihri trummetes puhestu. Winnai fapni rahdahs, it fa leels karsch effoht fazehelees, un Prizzis jahjohrt par usaru offizeeri, silla mundeera apgehrbees. Bet, af mannu suhru deenian! Prizzis jahj pa wahrteem prohjam eenaidneeleem pretti, jo wahgu rihibschana, fas tobrihd laudim garam braujoht dsirdama, paleek fapni par eenaideefu brunau-trohfsni. Wezza-mahte sah pa mee-geem bailegi funksteht.

Prizzis leelo dunduru arri eeraudsijis. Winsch ferr libnejali rohla, lezz us augschu, un fakfa: „Ta waijaga nossit, tam buhs mirt!“ Ta runnadams winsch fitt arween dunduram wirsu, bet netrahpi. Ar bahrgeem bet kusseem wahrdeem flohlmesters aislefs, dunduru dsennahnt, israuj ahtri libnejali un nospeesch Prizzi ar warru us krehsla, lai mahzahs. Flohlmesteram dusmas, fa sehns, kad zittad ne fa newarr darriht, tafschu weenmehr dunduram pakflattahs. Bet flohlmesters neleekahs ne redsoht, un darbojahs ar Paulini. Dundurs, gluschi peefuffis, nomettahs us sofa lehnes, fur wezza-mahte gulf. Nu Pritscham isdevigs laiks, dunduru nobeigt. Winsch ahtri fagrahb wissu beesako grahmatu, un — baufsch! sweesch to us sofa lehnes, trahpi gandrifs dunduru, un grahmata friht atpakkat us wezzas-mahtes kahjahn. Tai paschä azzumirlli dohd flohlmester-

stera rohla, fas fa sohbens dusmas no maftes rauta, Pritscham gar ausi. Prizzis breefmigi brehldams friht gar semmi. Wezza-mahte, fas wehl ar ween no farr-a sapno, lehrumu dströdedama, dohma, fa paschulaik leelgabbala lohde istabu eesfrehjuje. „Debbes Tehtiht, apschehlojees!“ ta winna fauz, un tai paschä azzumirlli zeffahs augschä, fur Prizzits blaudams pee semmes friht. Flohlmesters arri no farr-a leesmas waigöös degtu. Wezza-mahte reds, fa Prizzis brehldams pakriht, wehl meega pilna, dohma, fa ta leelgabbala lohde winnu trahpijuje un tam wissu puffs galwu norahwuse. Waimanadama winna pee dehlnaa aistekf un zellös nomettufoes, gribb pa-lihdscht. Bet Prizzis blauj weenadi ween un spahrdahs ar kahjahn un rohkahm, it fa gribbetu slaugt atspert. „Kas tur nu afkal notizzis?“ ta tehws, nesinnadams, fo eesahlt, reisi pa reisei praffa. Nu nahk weena seewa par wissahm seewahm rohlas schnaugdama, bahla fa drehbe — matti tai wattä — ta bij mahte. „Mans dehlnsch, mans weenigs dehlnsch!“ ta fauldamia winna puffs nogihbuse neleescham fehnam blakkam nokriht. Sehns wehl newarr beigt karpites un blaut. Divas deenestmeitas, arri fabihjuschahs, luhere pee durwim, fas tur nu isjuls. Flohlmesteram dusmas abbäss rohlas; winsch labprahrt nemtu libnejali, un to nerahnti til ilgi taukschketu, samehr winsch pats uszellaahs. Bet mahte ar meitu, fas nu farkano waigu usgahja, buhtu labbak paschas tohs fitteenus paneffuschas, neka kahwuschas, Prizzi sohdiht. Schi pahrlreeziga mihlestiba un isluttinachana winnam wehl watrak eet zaur firdi. Winsch wissus trihs labprahrt no-pehrtu, jeb wissmasak ar frehzigeem wahrdeem winneem to aplamibu isteiltu. Bet schoreis winsch noturrabs. Panehmis zeppuri un speeki, un pa durwim eedams fakfa: „Juhs wissu dabbuseet finnaht!“

Ohra deenä flohlmesters rassta Meegaineeti sihmitti, isstabstidams, fa wijs notizzis, un fakfa, fa winsch pee tahdas behrnu audsinauchanas ar Prizzi ne fo newarroht isdarriht un tam arri us preefschu nekahdas mahzibas wairs nedohfchoht. Us tam nu winsch arri no Pritscha mahtes schahdu grahmatu dabbuja:

Arri ar Jums mehs effam peewihluschees. Rad Jums buhtu pateesiga mihlestiba firdi, tad Juhs buhtu ar mihlestiba un pazeefchanu un newis — pateesibu falloht — ar tahdu nekaunigu rupjibü neeka deht behrnu ta strahpejuschi.

Bittad Juhs turra zeena

Bille Meegainis“

Bet pagahjis laiks mahza, fa waijadseja darriht, finnams, daschu reis par wehlu! — Behz scha notifluma jau irr defmit gaddi pagahjuschi, un Prizzis nu irr astonpadsmit gaddus wezs, winsch eet gymnasijä. No diwahm flohlahm winnu isofinna, ne wis gudru un lustigu, bet nekaunigu un negoh-

digu stikku deht. Winsch taggad wezzakeem irr par sohdibū. Daudsreis tehws un mahte falka: „Tu schehligs Deew, kā tas warr buht, kā muhsu dehls par tahdu palizzis? Mehs jau ne weens tahds ne-effam!“ Wezzakeem weenadi ween nauda jaſuhta, un tatschu tehwam paſcham par grahmatahm, kā arri ſtrohderam un kurpneelam ja-aismakfa. Prizzis irr gluſchi wezzaku mantai par fungu. Ko wezzaki ar labbu nedohd, to winsch ar gwaltu pagehr. Ne fenn winsch mahtei rafſtija: „Kad Juhs man neddetas laika naudas neſuhſeet, zif man waijaga, tad es newaruu dſhwoht, man janofchaujahs!“ — Behdas, ſtrihdis, ruhpes irr un heidoht nabbadſtba buhs ſchinni familiija — tapebz, kā dehls iſluttinahts. Un kad nu weenreis pateeſi naudas peetriuhſt, tad ta irr ta leelaka nelaime, jo zittu laimi tahds nepaſhſt. Brahts ſchaubahs, fauns un behdas ſirdi ſchrauds, gars paleef iſmiffis — tad darra pats ſewim gallu.

J. Nosall.

Pintikkis un nerra.

Nerra. Wai dſid, Tu, Ziffus, wai Tu ar mahtei pa deedelniſſli runnahſt?

Pintikkis. Wai tad mehs newarram par deedelneefee buht, to paſchu wallodu runnadami?

Nerra. Man leekahs, Tu eſſi gluſchi muſkis ſchinni ammatā. Wai Tu neſim, kā daschis labs us mums luhr; tapebz labbi, tad mums paſcheem ſawa walloda.

Pintikkis. Nu, kurrā wallodā tad runnaſim? Pa ſpranziſſli, wai angelifti, jeb pa ſchlydiſſli?

Nerra. Ne, Ziffus, taħs wallodas jau zitti arrunna, us tahdu wiħri mums ammati ne-iſdohſees.

Pintikkis. Lew taifniba. Nu kas tas irr: Ziffus?

Nerra. Tas irr deedelneefku wallodā; allis.

Pintikkis. Nu kā tad azzi fauz?

Nerra. Azzi fauz par Zwirhling, un redſeht jeb flattiht: Dihrn. Kad es Lew uſſauſchu: Ziffus, ne dihṛn, ko tad Tu darrift?

Pintikkis. Es azzis aismegſchu, jo tas jau pa Latwiſſli irr: Allais, neſſattees.

Nerra. Labbi. Wai nu ſinni, kadeht mums iħ-paſchas wallodas waijaga?

Pintikkis. Sinnu gan. Kā tad nabbagu fauz pa deedelniſſli?

Nerra. Nabbagu fauz par Breger, un nabbaght bregen, gattu Boſſart, doht Dippen, Bezzam obla, runnahſt Varlen, labbi Ĝems, zeet iluſſu Boſſ diſk, mahja Boſſ, eij probjam Alf diſk iħber Glenz.

Pintikkis. Ĝems, ĝems: Alf diſk iħber Glenz je Boſſ.

Preeſch mahin buhfchanas.

Ka warr labbas, peenigas gohwis dabbuht. Kad gohwie pirmo reis teſtu atneſs, tad winna jaſlauz

Drikkehts pee bilchu un grahmata-drikkehtaja E. Plateš, Nihga pee Pehtera baſnijas.

tik ilgi, zif tik ween warr; jo lohpu lohpeji irr at-radduschi, ka gohwe ap to laiku noſtaħħahs peenu doht, kad pee pirma teſta heidsa flaukt. Tas irr tā ſaprohtams: Kad gohwe pirmo reiſ atneſſahs, tad winna jaſlauz kahdus aſtronu un puſſ mehnexi, kai arri mas iſnahku. Kad nu oħtrā gadda winna at-kal atneſſifees, tad ta dohs $8\frac{1}{2}$ mehnexhus peenu, bet kad pee pirma peena tik peezi mehnexi ween tiffa flaukt, tad arri winna kafri gadd peetka mehnexi aſtruhks jeb aſdegs, tas irr, winna wiffa ſawā muħschā tik puzzi mehnexhus ween peenu dohs, bet kad buhtu pee pirma teſta aſtoni un puſſ mehnexhu flaukt, tad if gaddus gohwe arri aſtoni un puſſ mehnexha buhtu flauzama. Taggad irr tas laiks, kui gohwis atneſſahs, tadeht to ſinu dohdam.

Angliji grandini, kas arweemu dihgħi.

Kas neproht flaukt, tas no wiſs labbakas gohwes dabbu maſ peena. Tapat arri ſemmes-kohpeis dabbu maſ anglu, kad winsch ſawā tiħruma ſpehka nepaſiħt un neſim, kā warr waſraf dabbuht; winnam japeeetek ar to paſchu maſumu, ko ſemme tā ſallkoht no labba prahha atmett.

Kam meħſlu ſmaffa reebj, tas par ſemmes kohpeju nederr.

Gmeeklu ſtaħſtinſch.

Diogenes un Aristippis bij abbi gudri un zeenitii Greeku wiħri; kahdu reiſ winni ſawā ſtarpa tā ſarunajahs.

Diogenes: Kad Tu buhtu peeteezigs zilwels un nemtu par labbu ar kahpoſteem un raħzeneem, tad Lew newajadſetu wiſ ar kenhineem apeeetees. — Aristippis atteiza: Kad Tu jaſraſtu ar kenhineem apeeetees, tad Tu ar kahpoſteem un raħzeneem par labbu nenemtu.

Iſfluddinachanas.

Netahl no kimmena bruhſha us eelas uſeets paħris fatruħku ſiħpu, ko nemia newarr iſdibbinah, woi tee kriolihneem jeb zittam kahdan traufak paederrejxu. Kas ar leejibah ſawu iħpaſchibas retti warr uſraħdiht, tas lai winnas flubbinaħħas fanemt netahl no Pehterburgas leelżetta dſelsu kaufejama fabriki.

Pee Gaika wiħnusħa us treppiem pee kahju tiħrijamahs dſellos kahdu aismirfis ſajauktu fuſħi bahridas, kas wezzas mohdes wiħram raħdahs paederroht. Kas winnu par ſawu iħpaſchumu warr riſtiġi peerahdiht, tas lai jo dris ſawu mantu bes kahdas atliħiſtaħħas eet fanemt, zittadi to ſawu muħſhu wairs nedabbihs redſeht.

Faunaſ ſpeegelu-għażiex, kas wehl naw bruhħe bijsučas un tapebz jauni un ſimkli raħda, paħr doħd un iħpaſchi wezzahm jumprawahm peedahwa.

D. U. M. Mikkis,
andeles waħħeds „għadnej Dummitis.“

Aħbildedams redaktehrs A. Leitān.

No zensures atweleħts.

Nihga, 25. Januar 1868.